

MIQUEL PAYERAS

Imatge general de l'exposició "La guerra de Successió a Mallorca, 1700-1715. Aproximació als protagonistes".

La guerra de Successió a Mallorca

L'Arxiu Municipal de Palma ofereix una visió de la guerra fent un esment especial dels seus protagonistes a Mallorca.

Escut de Carles III com a rei d'Espanya.

MIQUEL PAYERAS

L'exposició s'ofereix, fins al 28 de febrer, en un dels antics palaus emblemàtics de la ciutat: l'edifici anomenat can Bordils, que es troba a la zona més antiga de la capital. Just a vora del portal amb l'arc de l'Almudaina, de la Medina Mayurqa musulmana, i colze amb colze amb les restes de la muralla romana. El palau fou propietat de la família que li dona nom, acèrrima defensora dels interessos del rei borbó Felip V al qual Joan Baptista de Bordils i Sureda-Sangalda i Truyols serví durant la guerra de successió.

L'edifici és avui la seu de l'Arxiu Municipal de Palma, dirigit per Pere de Montaner, el qual, amb la col·laboració de la resta de personal del centre, ha fet de comissari de l'exposició –tot i que no apareix el nom de ningú a la fitxa tècnica–, no debades, com a historiador, és un dels màxims especialistes ja que la seva tesi doctoral versà sobre el tema.

La mostra fa èmfasi especial en documents, retrats i, en general, materials mallorquins d'aquesta època tan con-

Cronologia

Alguns trets fonamentals de la guerra i dels seus protagonistes a Mallorca, extracitats de la informació que ofereix l'exposició.

1700, IX, 12: El Gran i General Consell informa de la mort de Carles II.

1701, V, 3: Francisco Miguel de Pueyo, virrei filipista de Mallorca.

1702, VII, 20: Publicació de guerra contra l'emperador i els seus aliats.

1702, X, 1: Entra a Mallorca del bisbe filipista Antoni de la Portilla.

1702, XII, 10: Detencions de carolins significats.

1704, VIII, 31: Arribada a l'illa del virrei comte de l'Alcúdia.

1706, V, 1: Se celebra a Mallorca la falsa notícia que Felip V ha pres Montjuïc.

1706, IX, 25: L'armada carolina del comte de Zavellà arriba a la badia de Palma.

1706, IX, 29: El comte de Zavellà baixa a terra i s'hostatja a casa del seu cunyat, el carolí Francesc Sureda de Sant Martí. El jurat en cap filipista Marc-Antoni Cotoner renuncia al càrrec.

1706, X: Es produeixen aldarulls populars contra els filipistes (que són insultats com a "galls") i se saquegen els habitatges d'alguns d'ells.

1706, X, 4: Se'n van de Mallorca els botiflers Marc-Antoni Cotoner i Jeroni Pau de Puigdorfila.

1706, X, 6: Surt de l'illa l'exvirrei comte de l'Alcúdia, acompanyat del regent Ametler, el comendatari Miquel de Bordils i d'Antoni de Puigdorfila, entre altres botiflers.

1706, X: El bisbe Antoni de la Portilla és desterrat per botifler.

1709, X, 5: Arriba el marquès de Rafal, virrei carolí.

1711, VI, 23: L'arxiduc nomena bisbe de Mallorca Anastasio de Esterripa.

1711, IX, 18: Detenció de més botiflers: Martín-Gil de Gaínza, Tomàs Llinàs, Jaume Ballester...

1712, VII, 23: Arriba el nou bisbe Anastasio de Esterripa.

1713, II, 25: El virrei carolí marquès de Rubí arriba l'illa.

1713, VIII, 5: el marquès de Valdecañas intenta negociar el lliurament de Mallorca a Felip V.

1714, VII, 2: Augmenta la repressió contra botiflers. Entre d'altres, acaben tancats al castell de Bellver.: Albertí Dameto, Antoni de Pueyo, Francesc Amar de Montaner, Nicolau Dameto...

1715, III, 9: S'intensifica encara més la repressió amb les detencions, entre d'altres, dels botiflers Francesc Despuig, el comte de Montenegro, Miquel Malondra...

1715, III, 17: A pesar de la repressió, la guerra és perduda i les tropes filipistes són ja a Felanitx preparant l'assalt a la Ciutat.

1715, VII, 2: El gran i general consell, el bisbe i l'inquisidor opinen, contra el virrei, que la ciutat s'ha de lliurar al cavaller d'Asfeld, cap de les tropes filipistes, sense resistència.

1715, VII, 3: Les tropes filipistes encerclen la ciutat i prenen posicions estratègiques.

1715, VII, 9: La guerra és perduda: surt de Mallorca el virrei marquès de Rubí i les tropes ca-

Exemplar de la Nova Planta per al regne de Mallorca.

rolines.

1715, VII, 11: Entra a la ciutat el cavaller d'Asfeld i s'hostatja a casa de Joan Sureda, actual palau de Can Vivot.

1715, VII, 29: Arriba el comandant general filipista marquès de Lede.

1715, VIII, 17: Desterrament de franciscans carolins.

1715, XII, 7: Publicació de la "Nova Planta".

1716: Detencions de significats carolins, com Salvador Truyols, i partida cap a l'exili d'altres.

1717, IV, 17: Arriba el nou comandant general filipista marquès de Casafuerte. Es crea el marquesat de Vivot a favor de Joan Sureda.

1718, V, 20: Supressió de franquícies del Regne de Mallorca.

1719, I, 5: Es decreta l'embargament de béns d'alguns carolins, entre d'altres, Pere Andreu, Joan Mesquida...

1721: Pacte pel qual s'organitzen les anomenades Nou Cases, integrades per nobles carolins i filipistes.

vulsa. Entre d'altres, es veuen actes del Gran i General Consell del Regne de Mallorca, un exemplar de la "Nueva Planta de la Real Audiencia del Reyno de Mallorca", les fesomies retratades de nombrosos aristòcrates mallorquins, ac-

tes diverses de l'Ajuntament, mapes de Palma i de Mallorca d'aleshores, algunes imatges bèl·liques –com la batalla d'Almansa–, les relacions de títols nobiliaris concedits pels reis enfrontats –Carles III i Felip V– a carolins i fili-

pistes mallorquins i, també, un espectacular escut de Carles III com a rei d'Espanya que es guarda habitualment al monestir de Lluç.

Miquel Payeras